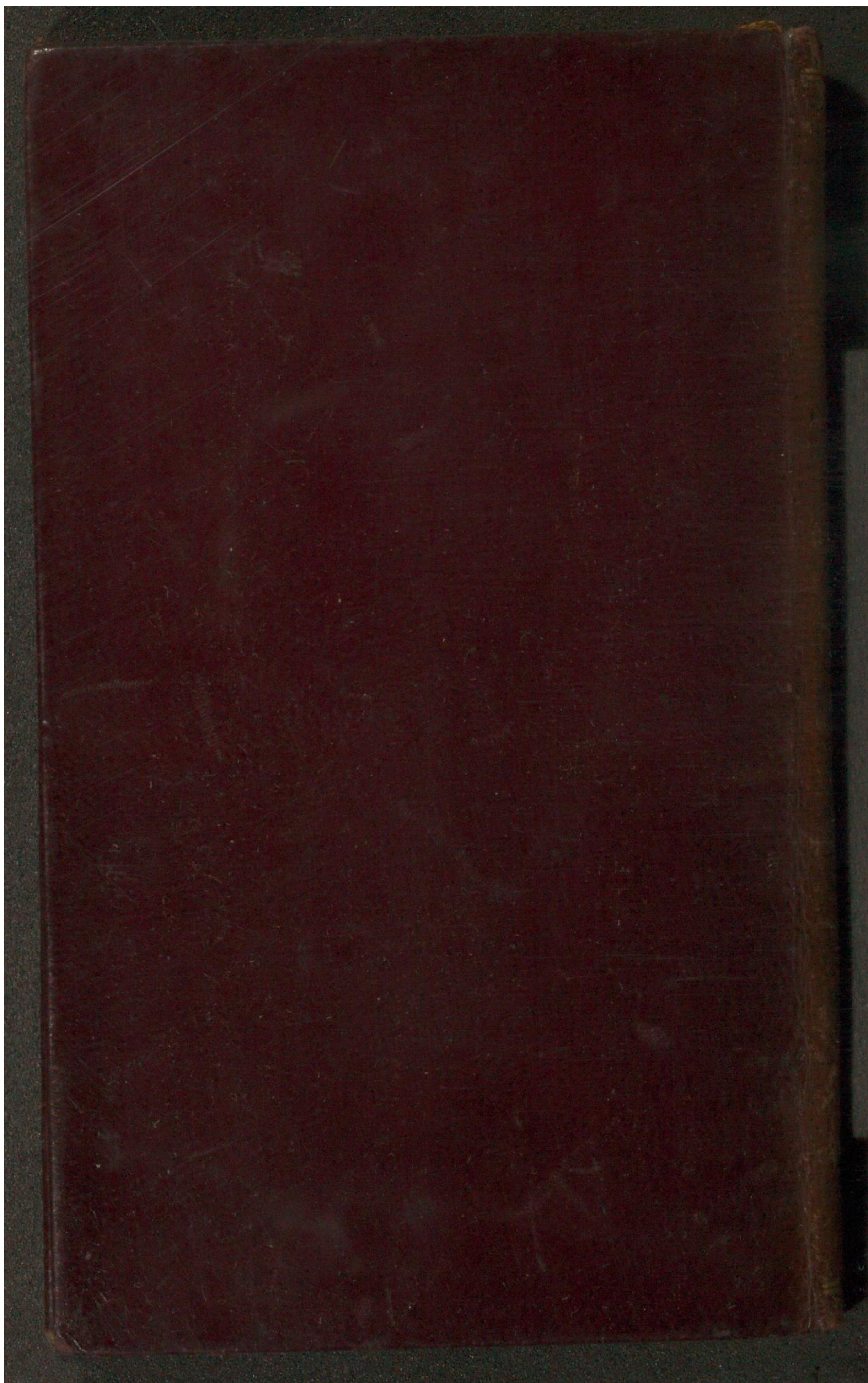
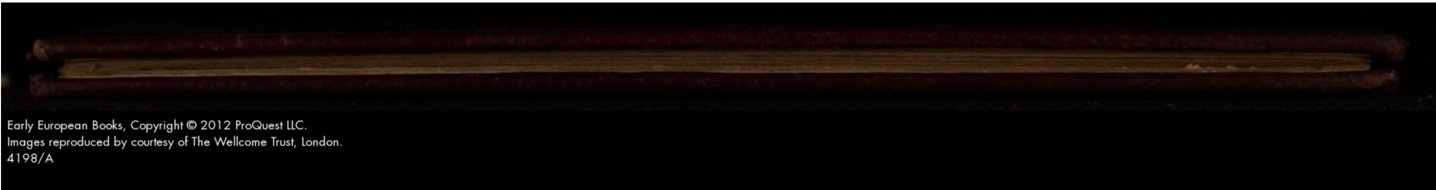

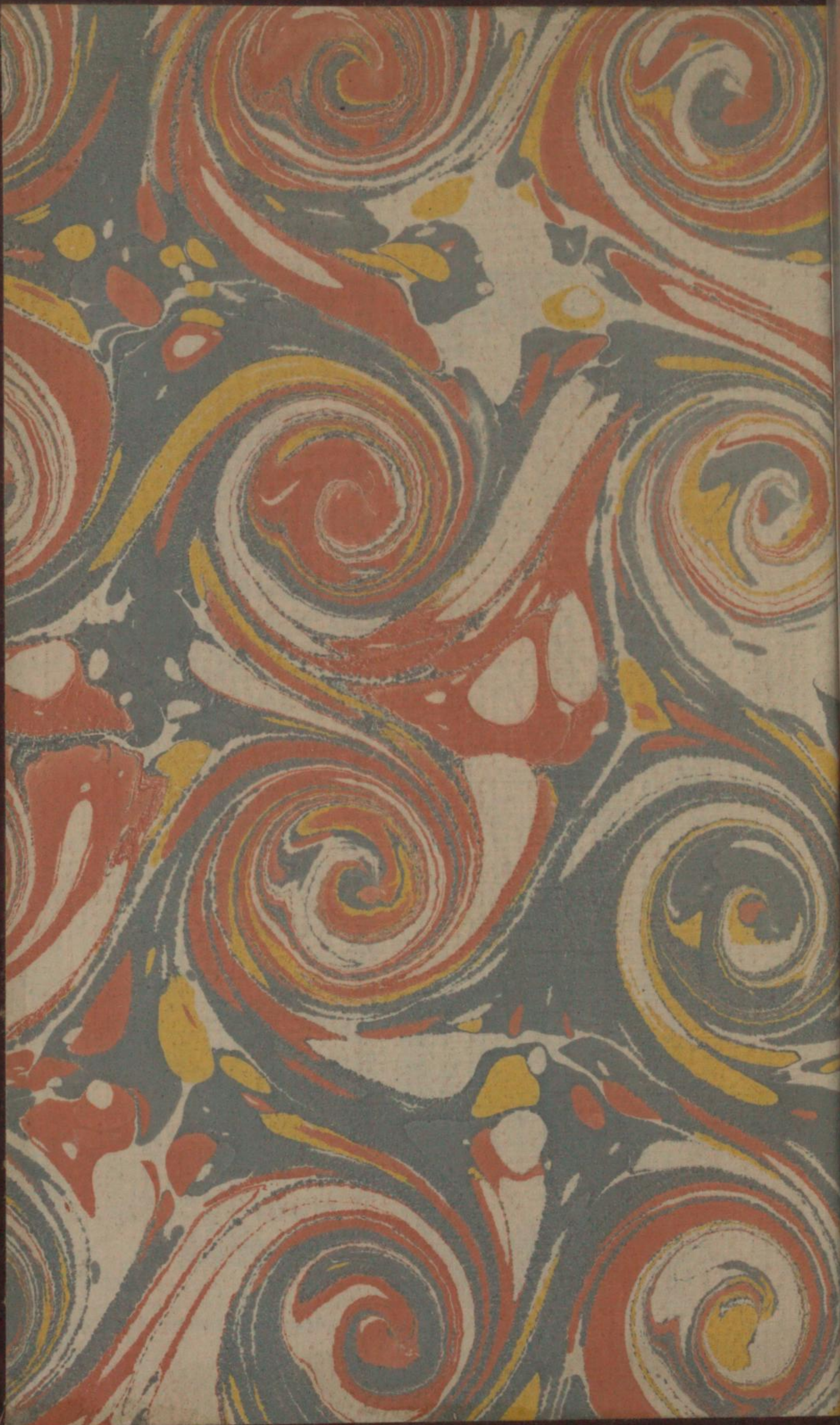

ANTICRISIS AD RESPONSUM F. DE VALENTIA 1618

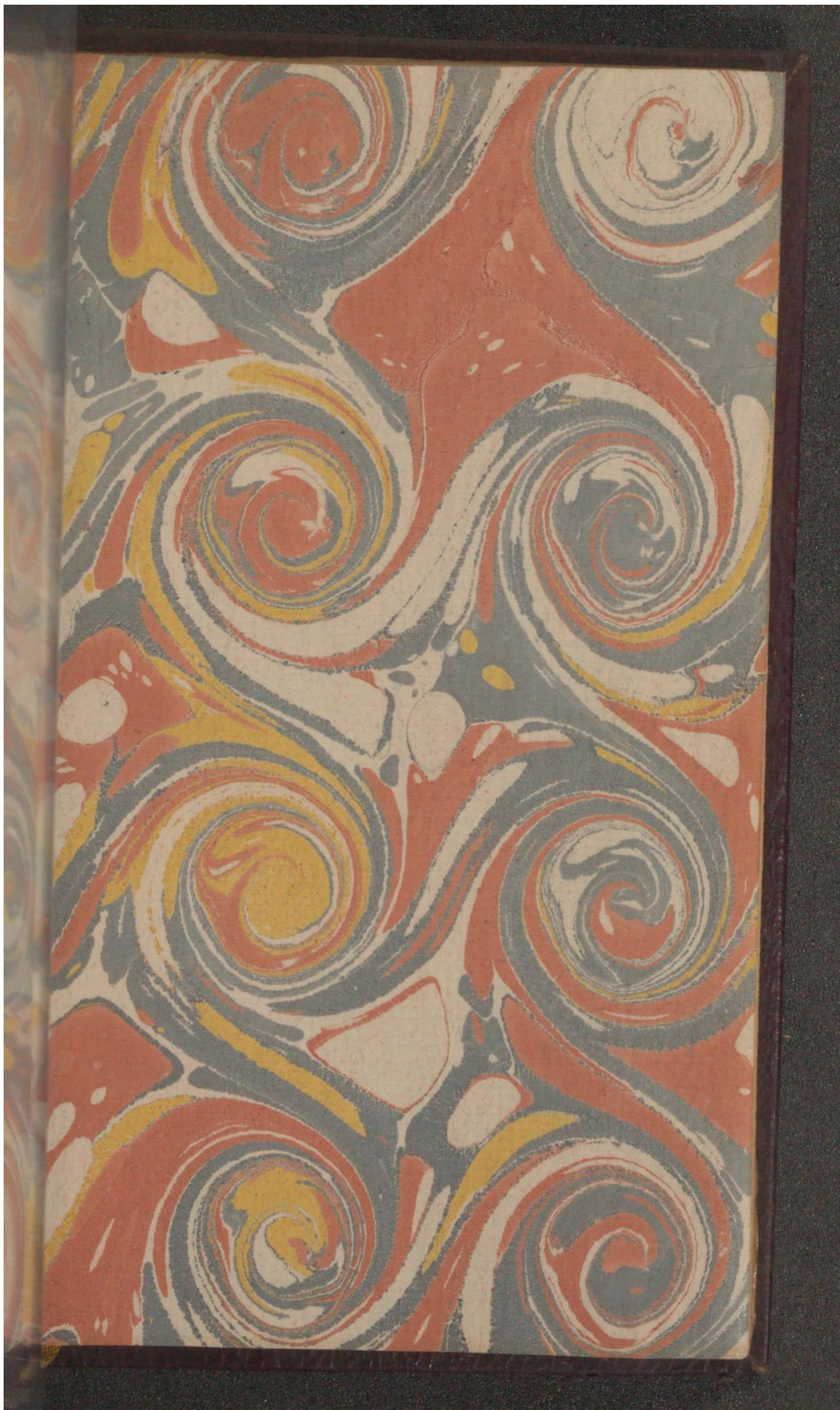

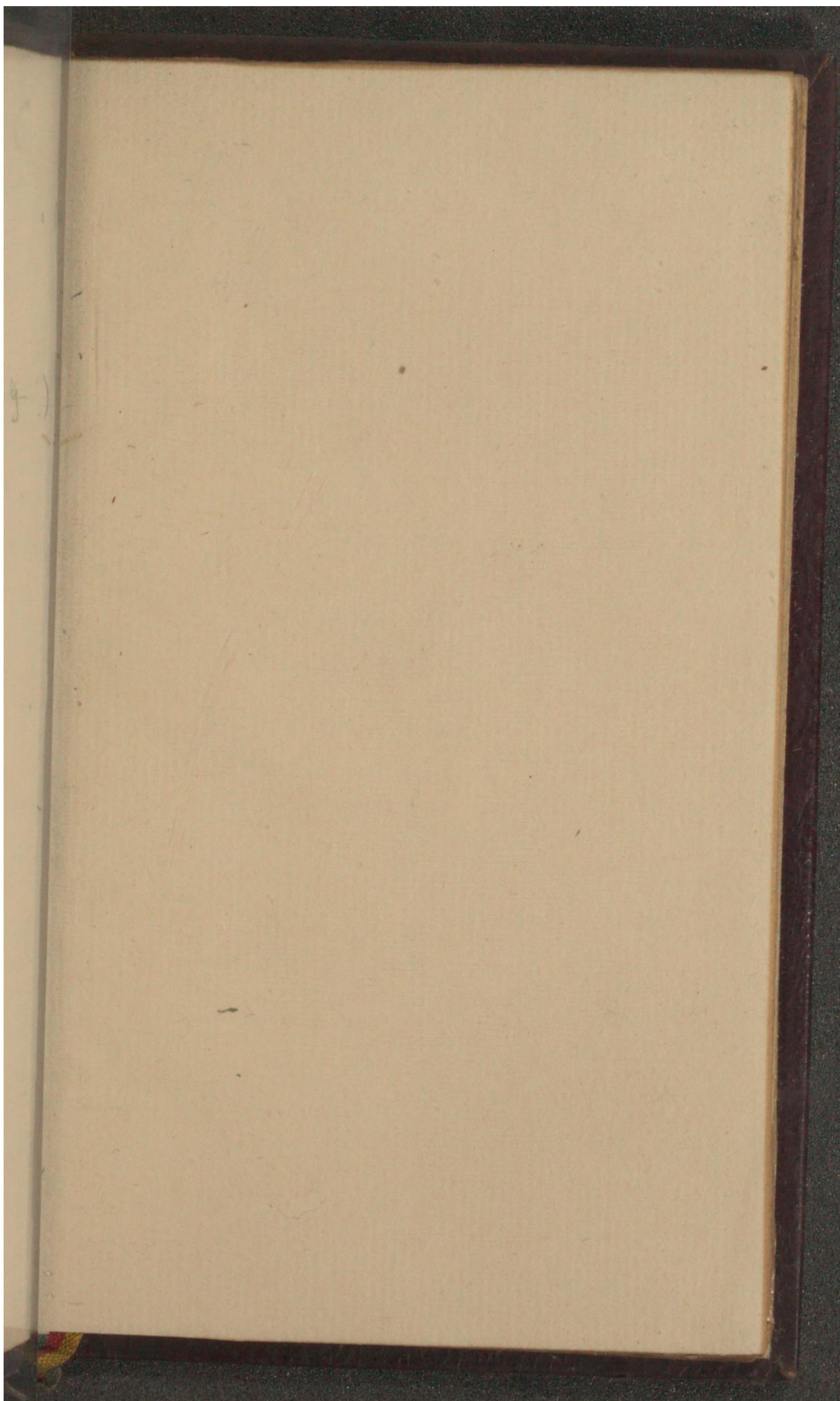

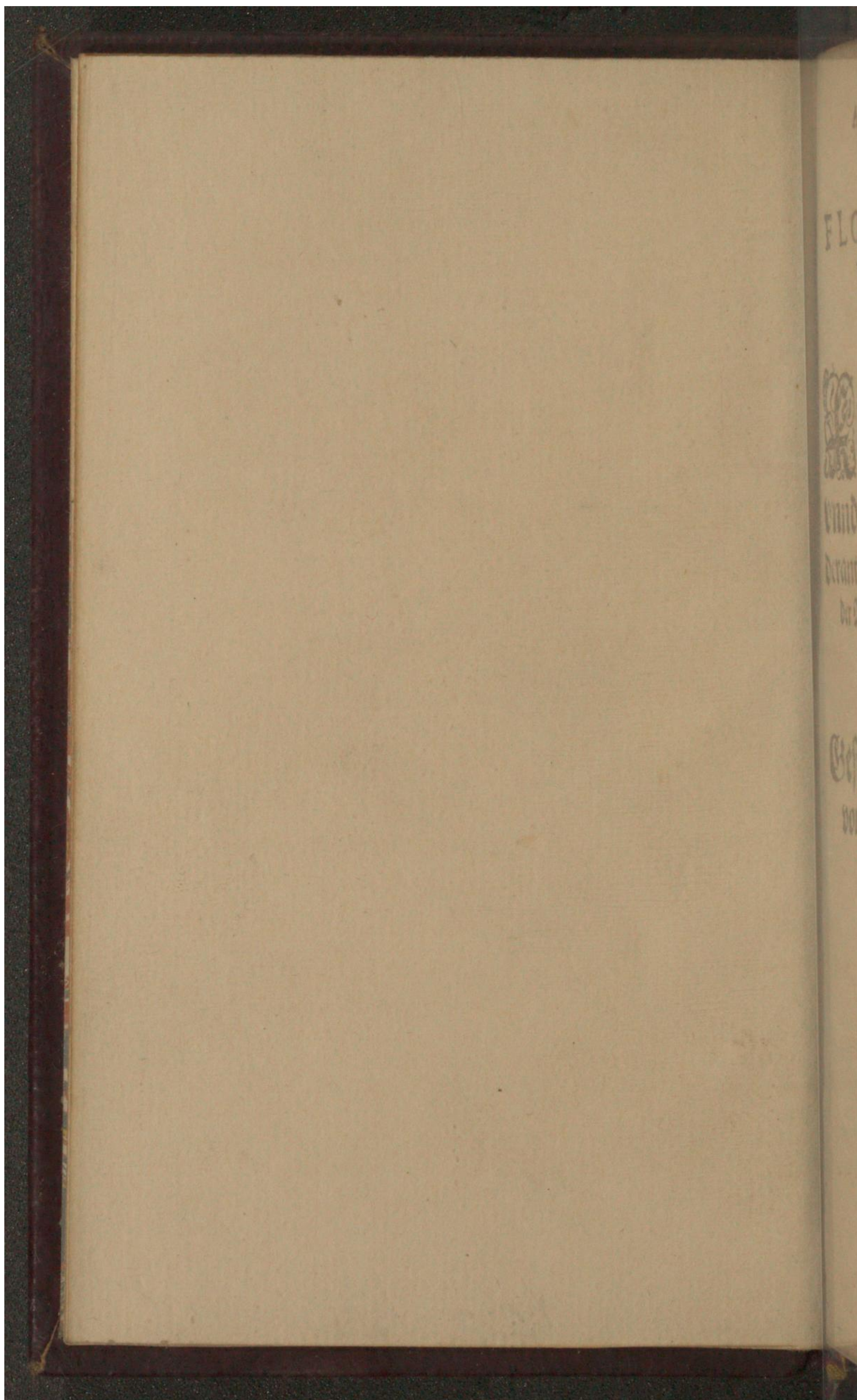

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4198/A

MENAPIUS (F g)

ἈΝΤΊΚΡΙΣΙΣ
Ad Reſponſum

FLORENTINI DE VALENTIA:

Das iſt:

Kurtze Duplic

vnnd Defenſion, auff die Widerantwort / Replic, oder Confutation der Miſſiven von F. G. Menapio, vnlangſt an die Roſencreutzer abgangen:

Geſtellt zu ſeiner verwarung von gedachtem F. G. wider beſagten Florentinum, vnd guter meynung ans Liecht geben.

Felix ille animi, divisq; ſimillimus ipſis,
Quem non mendaci reſplendens gloria fuco
Sollicitat, non faſtoſi mala gaudia luxus:
Sed tacitos ſinit ire dies, & paupere cultu
Exigit innocuæ tranquilla ſilentia vitæ.

M D C XIIX.

Ἀντίκρισις

Ad Responsum

FLORENTINI DE VALENTIA.

LAdislaus Ungariæ Rex, & Austriæ Dux, quondam invisens Vratislaviam, nobilem urbem, & Silesiæ caput, cum sacris interesset in æde Pontificali, frequentesq; Principes convenissent, & Podiebracius, Vir rei militaris peritia, rebusq; strenuè gestis insignis Regi proximus astaret, fama est, Chilianum quendam, ex his, qui stultitiam simulantes, alios stultos faciunt, Podiebratium ita compellasse: Quo vultu sacra nostra respicias, planè adverto: animum non intueor. Fare, obsecro, nonne satis nitida tibi videtur nostra religio? Vides ne, quam multi, & magni Principes, & ipse Rex noster unum ritùm observent? Cur non his potius, quam Rechezanæ Hussitico consentis? an plus sapere paucos Bohemos arbitraris, quam reliquam Christi Ecclesiam? Quin relicta incondita plebe nobilitati te junge. Ad hæc Po-

diebratius, ſi tua ſunt verba, inquit, non es, quem ſimulas, & tibi tanquàm prudenti reſpondebo: Sin aliena ſunt, ſatisfacere me illis oportet, à quibus edoctus es. Audi ergo: Eccleſiaſticas ceremonias ſua quisq; pro fide gerit. Sacrificia ea facimus, quæ credimus Deo grata. Neq; noſtri arbitrii eſt, credere quid velimus. Victa magnis rationibus mens humana, volens, nolensq; capitur, utq; natura inſtituta eſt, altera facilè trahitur, altera elabitur. Mihi perſuaſa eſt meorum ſacerdotum religio. Si tuam ſequar; homines fortaſsè fallam, animæ meæ cõtrarius: Deum, qui corda inſpicit, nequèo fallere. Neq; me tui ſimilem eſſe decet. Aliud hiſtrioni, aliud verò nobili convenit. Hæc vel tibi habeto, ſi ſapis, vel his referto, qui te ſubmisêre.

Non multùm abſimili nec modo, nec formulâ nunc mihi tecum, mi Florentine, agendum eſt. Nam ſi tua ſunt verba, quibus ad meas Epiſtolas reſpondiſti, doctior es, quam videri vis & tibi tanquam eruditiſsimo, & humaniſsimo reſpondeo: ſin Fraternitatis verba ſunt, cujus te clientem eſſe profiteris, ſatisfacere

cere me istæ oportet. Audi Ergo: Adest mihi abs te fæcialis cum patre patrato, non qui mihi imposterum ἄσπονδον πόλεμον denuncient, sed favorem, gratiam, amicitiam, & bona consilia. Primùm omnium gratulor tuæ felicitati, cui tum vacet, tùm liceat perfectissimis illis Doctoribus uti, nec deinceps te non amabo, cum mei curam habeas, & mihi læta omnia, atq; prospera esse cupias,

Ita verò tibi respondebo, si prius abs te adhibita stipulatione impetiem, ut mihi fidem habeas, me persuasum habere, quidquid abs te scribitur, ab amico, & sincero pectore proficisci, utq; idem tibi de me persuadeas, καὶ τὸν φίλιον, ὀμόσαντι fidas, si parum fidis injurato. Etenim nunquam Ego quidquam affirmatè de Fratribus Roseæ Crucis pronuciavi, sed varias meas cogitationes protuli, quod idem fecit Vitus del capo de la bona speranza, nec propterea peccavit. Et quod tu fortassè moniturus eras, si mihi ad manus fuisses, cum scriberem, ut moderatius, ut parcius agerem, id ipse me maximè tùm admonebam. Neq; enim tam impotendi sum ingenio, quam tu

me facis: neq; id temporis tam animo commotus eram, quàm tu imaginaris. Mœrens ſcripſi, non iratus, aut indignabundus, & ſi quid durius dolor excuſsit factum eſt, ut tandem aliquando ſcirem, qui eſſent iſti, qui omnia poſſunt. λύπαι γὰρ ἀνθρώποισι τίκτουσι νόσους. Nam cur non indoleam, & diſcrucier, quod hujusq; cœcus cœcos ductores habui? & omnino mentirer, ſi dicerem, me non delectari Fraternitatis ſcribtis, à qua nil adeò neglectum proficiſcitur, quod multorum quantalibet curà poſsit æquare: quorum ſermonis torrens aliorum expergefacit ſomnolentiam: pelagus ſcientiæ notitiam tribuit: ardor frigus acuit: copia nusquam non exuberans jejunam exilitatem emendat, atq; caſtigat. Poſtremo cum præcipua vitæ voluptas ſit, vacuas horas cum fidelibus monitoribus transmittere, quid poſsit accidere jucundius quam cum hujusmodi etiam abſentibus confabulari, quos ad mortalium ſalutem, & beatam vitam nihil latet? Saltem quod nos tamdiu in ſuſpenſo tenent, vel cordatiorem ad impatientiam commoverint.

Porrò

Porrò quod mihi præceptum de Paracelſo das, puta, de mortuis nil niſi benè loquendum eſſe: idem ne in Simone Mago, Juda Iſcariote, Nerone, Caligula, Domitiano, Juliano Apoſtata, Dracula Walacho, Baſilide Moſcovita &c. obſervari vis? Sed & hîc nimis ſerò venis, & conſilium ſuggeris poſt jactam abeam. An ut Epimeteus quispiam jam peracto negotio mones ne ſuſcipiatur negotiū, & everſa Troja doces non fuiſse rapiendam Helenam? Quid mecum optes video, quid admoneos, non ſatis intelligo: niſi fortè objurgationem appelles admonitionem. At ſi objurgas, ſine cauſa objurgas; quandoquidem virorum teſtimoniis uſus ſum, quos mendacii inſimulare non audeo: ſin mones, ſerò mones. Nec etiam nunc ad manus mihi illius libri ſunt, ut in rem præſentem pauliſper eamus: omninoq; eſſe poteſt, ut Chriſtianè ſcribſerit, impiè vixerit: qualis de Cicerone cicumfertur ſententia, eum ſcribſiſse ut Philoſophum, vixiſſe ut hominem. Illud modò ex te audire velim, quibus Hiſtoriis comprobetur, in Arabia civitatem Damcar à ſolis ſapientibus

habitatam fuisse, à quibus Fraternitatis primus Author naturæ arcana didicerit, iisq; instructus Fessam se contulerit, ibiq; similem Philosophorum societatem invenerit, quæ cum Arabibus optimè congrueret. Nam si ita est, mirum mihi est, Reges Fessæ sæpenumero maximas clades perpessos, cum iis tutis, & incolumibus per suos omniscios, & omnipotẽtes subditos Philosophos esse licuisset. Sed magis miror, me in nullo nec veteri nec recentiore Africæ scribtore, Pomponio Mela, Columna, Volaterrano, Stőflero, Münstero, Ortelio, Bertio, Aubano Boëmo, Corano, Cælio Curione, Haythone Armeno, Romano Patricio &c. hac de re quidquam reperire, aut legere; quos alias diligentissimè nobilissimam illam partem, Barbariam nostris vocatam, in quatuor regna divisisse, & singularum provinciarum, ac civitatum instituta, mores, incolas, artificia, mercaturam exactissimè scribtis suis consignasse animadverto: inter quos Johannes Leo recensendus est, qui eos, qui in urbibus degunt, in inventione Mathematica, & Architectura dexterrimos esse ait, validissimos,

dissimos, atq; robustissimos, fidei omnium observantissimos, simplicitatem atq; veritatem non amplectentes modò, sed & re ipsa comprobantes: de reliquis magnalibus, atq; mysteriis altum ubiq; silentium: nisi quod ruricolas ea morum ruditate esse fatetur, ut vix exteros quispiam eorum amicitiam sibi conciliare possit. Ea insuper pigritie, & fatuitate, ut plus satis fidei etiam impossibilia referentibus adhibeant: Physicæ autem Philosophiæ tam ignaros, ut omnes naturæ operationes pro divinis habeant. At verò de me mediocriter semper sensi, nec unquam animus fuit adversus justitiam depugnare, unicumq; illud spectavi, ut quibuscunq; modis possem, etiam ab invitis responsum aliquod, sed solidum, non tumultuariũ obtinerem. Tantus est innatus in nobis cognitionis amor, & scientiæ, ut nemo dubitare queat, quin ad eas res hominum natura nullo emolumento invitata rapiatur. Videmus ne ut pueri ne verberib⁹ quidem à contemplandis rebus, perquirentisq; deterreantur? ut pulsi requirant, & aliquid se scire gaudeant? & aliis narrare gestiant?

 ut pompa,

ut pompa, ludis, atq; ejusmodi spectaculis teneantur, ob eamq; rem vel famem, & sitim perferant?

Proinde, mi Florentine, noli suffenum aliquē ex me facere, qui, domestico teste saltem, aliquid valeat: nunquam fuit φίλαυτος seu αὐτάρεσκος, nisi forte joco dixeris. Jam ut non illibenter largiar, me non min⁹ literis, quàm fortunis inferiorē Florentino: ita eruditio tua, non opes, Musa, non Rhamnusia me tibi imposterum devinciet. Quanquam autem nil addubitem, quin fortunas quoq; suas non uni sibi, sed amicis etiam Fraternitas possideat, tamen è chartis ejus si quid literarum reconditarum Studiosis communicaverint, suo tempore ditescere aveo, quibus nil diminuit vel in universum genus humanum, vel paucos duntaxat benignitas, è scriniis nummariis nil adhuc ambii, nil decerpsi. Nec tenuis haberi debet, qui sua sorte contentus est. πλεονεξία contra, sivè Φιλαργυρία μέγιστον ἀνθρώποις κακόν. Idcirco etiam minus de auro, & gemmis, quæ in fortalitio nobis promittit vester Alverda, solicitus sum, nisi quantum animi, & temporis

poris

poris fallendi gratiâ cum otiosus fuero, probabo, & experiar. Te verò puto lusibus tuis laconicis, licet non usq; ad magna vulnera, tuberaq; progrediantur, tolerantiam me docere noluisse: vide ne quis istud causetur vel parùm modestum ab homine, Humilitatis Magistro, & ordinis benedicti minimo servo vel intempestivum in hominem, quem non nosti, virum tamen senem, cum cruentus ille Lycurgi lusus juventutem duntaxat exerceret. Omnino enim in nomine meo erras, & amicum pro amico ponis, qui mihi te monstravit, cum ante sesquiannum Segoduni, vitam agerem. Nec unquám etiam patriam suppressi, tametsi tu veterùm Geographorum ignarus nescio quid de Menapio Philosopheris: quales olim appellati sunt populi ad utramq; Rheni ripam habitantes, proximi Ubiis, Eburonibus, & Sicambris. Usq; adeo autem in inferiori Germaniâ Franciscus Gometz notus est ut frustra alter, de quo tu perperam divinas. nomen suum, etiamsi vellet, posset substituere.

Quid

Quid verò illud esse dicam, quod me Menippi Philosophi Cynici discipulum aliquem esse non sine morsu auguraris, & exaras: quem constat conditione servum fuisse, & nil memoriâ magnoperè dignum reliquisse præter Nænias aliquot testamenta, & Epistolas, & id genus nugas crebris salibus, Cynicaq; mordacitate refertas. Profectò periculum est, ne cui veniat in mentem, ut simile quiddam jaciat in te, quale celebratur Platonis in Diogenem. Is cum calcitrasset culcitram Platonis, ait, se Platonis fastum calcare. Calcas, inquit Plato, sed alio fastu. Verendum igitur est, ne quis animadvertens iracundis, & Pomposis literis tuis meam castigari iracundiam, seu impotentiam, tibi dicat itidem: Objurgas iracundiam, insolentiam, sed alia iracundiâ, insolentiâ. Cæterum agis iracundum, non irasceris. Ut agas, certè nimirum scite agis, quemadmodum Ajacem egit Lucianus ille ludio, qui inter agendum uni, atq; alteri caput comminuit non sine metu cæterorum. Sed ille personatus agebat, tu nuda facie agis nisi autumas, me te non nosse: Quod si vul-

tum ista

tum iſta loquentis, aut ſcribentis cerneret aliquis, fortaſsis intelligeret ſævitiam verborum merum eſſe phantaſma. Nunc lector vultum ſcribentis non cernit, animum ex verbis æſtimat. Sed hæc aliàs: ſcribtionis tuæ ſeries mihi pertexenda eſt ἐπὶ καιροῦ, καὶ ἀσπουδὴ.

Ais, multa nondum reperta eſſe: multa interiiſſe. Ergo illa Roſeæ Crucis Fraternitas nobis dabit, reſtituet, revocabit? Utinam mox fieret. Interea liceat mihi de hac rerum omnium converſione Johannis Bodini judicium, ac cenſuram attendere, qui nemini dubium eſſe poſſe inquit in eam rem penitus intuenti, quin invenda noſtrorum cum majorum inventis conferri, pleraq; debeant anteferri. Quinimò verè Pancirolus cenſuit, mutationes iſtas Dei optimi Max. voluntate fieri. Nam cum ita ordinarit, ut omnia Lunæ globo ſubjacentia moriantur alia vero rurſùm ſubnaſcantur: voluit certè, ſpecies, & artes nonnullas amplius non reperiri: attamen alias de novo in lucem produci: idq; eam ob cauſam, ut præter alias admonitiones complures, etiam hac ratione finem præſentis vitæ

contem-

contemplemur, & majori cum diligẽtia ad æternam illam aſpiremus. Nec pro, pterea uti opinaris, mobile perpetuum nondum confectum eſt. Nam vidi Ego opus Cornelii Dreppel, de quo, ſi tu vis legere potes Emanuelem Metteranum, in Hiſtoria Belgicâ & diſputationes Chymicas Johannis Hartmanni, Profeſſoris & Mathematici Marpurgenſis. Planè quam primum deperditarum rerum aliquid quod antiquitus quidẽ in uſu fuit, nunc verò planè ignoratur, per vos mihi cernere concedetur, fatebor publicè etſiamſi me totum, quantus ſum pignori oppoſuero, aut etiam capitis auctionem fecero, nulla tamen ex parte me ſolvendo eſſe poſſe. Imprimis illud expreſsius cognoſcere cuperem, quibus hactenus Fraternitas profuiſſet, quos morbos propulſeſſet? Non enim memini me huc & illuc vocatione mea ſic exigente proficiſcentem ejusmodi quid in audiviſſe hactenus. Alios Medicos novi familiariter in arte Principes, fide rara, & penè incredibili, curâ & ſolicitudine plusquam paterna, humanitate admirabili: quibus in conjectándo nihil ſolertius, in judicãdo nihil

do nihil

do nihil acrius, certiusq́;, in pronunciando nihil modestius, sed Fraternitati inimicissimis: Principes tamen Viri professi sunt instrumentis desuper cõfectis, se, quid debeant illis, videre, verùm ubi de referenda gratia incipiant cogitare, tùm verò rationem accepti, atq́; expensi neutiquam convenire. Nil dico te Scholasticis Veteribus, quos ad unum omnes rejicit Fraternitas, Gennadio, Cæsario Lirinensi, Smaragdo, Rabano, Abategnio, Scoto, Aquinate, Ivone, Alexandro ab Ales, Gersone, Gratiano, Lombardo, Comestore, Cluniacensi, Alliaco &c: nil de Rabbinis, Rabban Schimeon, Rabbã Gamliel, Jehuda Hannasi, Hillel Hannasi, Raf Scherira, Rabbenu Ascher, Rabbenu Jaakof, Rabbi Leviben Gerschon &c: qui multa viderunt in hac naturæ obscuritate, & Philosophiæ subtilitate, quæ fortassè ipsum Aristotelem latere potuissent.

Ita frustra laboras, Sympathia tuâ decantatâ pleraq́; astruere, & firmare: Nam ματαιότης ματαιοτήτων, καὶ πάντα ματαιότης: non ut prodigiosis naturæ miraculis fidem non habeam, quod esset modo

quodam

quodam totam Philosophiam abolere ut Matthiolus docuit; sed ut ibi dubitandi maneat exordium, hoc est, Philosophandi, ubi nos causæ ratio deficit. At verò multa in intimis penetralib⁹ naturæ delitescunt, multa, ut Plinius loquitur in Naturæ Majestate latent, quæ nec ratio ulla, nec humanus intellectus comprehendere potest. Voluit enim natura hæc potius admirari homines, quam à quoquam intelligi. Quare qui scrupulosiùs in pervestigandis singulorum rationibus versantur, ex omnibus naturæ miracula submonent. Cui hoc consequens est, non sufficere Sympathias, vel antipathias allegare, sed ostendere, quomodo omnium rerum Sympathias, & antipathias, mediate, an immediate? perspectas quis habeat, ut ipse aliquid miraculosè operetur. Nam usq; ad aliquid saltem homo scit, principia à sensibus desumens: quando verò ad ipsa prima transierimus, non amplius possumus scire, vel quia non habemus causam, vel propter intellectus nostri deficientiam. Summa: sine sensibus nihil est, unde Physicæ demonstrationis initium

duca-

ducamus Hi enim singularia colligunt, unde scientias extruere necesse est. Sed si à Deo Fraternitatem edoctam esse contendis, quemadmodum memoriæ proditum est, S. Hildegardin, Abbatissam Cænobii Bingensis, cum Latini sermonis ignara esset, revelante Spiritu sancto omnia latinè dictasse notariis excipientibus: Da demonstrandi.

Zu Förderst möchte ich gern von dir hören/ weil dir die Meuß - intrata zu Wetzlar so natürlich / vnd leicht vorkompt / wie duß practiciren woltest. Mich bedünckt es seye ein gleicher handel / als ich gelesen hab / quod Saltzburgi incantatori cuidam accidenit, qui jactabat, se omnes in vicinia ad miliare. Serpentes posse in unam perducere foveam, & interimere: quod cum tentasset, tandem antiquus, & ingens proserpit Serpens, quem cum carmine in foveam compellere interetur, ille exiliens incantatorem velut cingulum amplectitur, trahitq; in foveam, & enecat. Item weil du den Trithemium so Engelrein machen wilt / wie verstehest du diese seine werck: Hi autem Spiritus pernitiosissimi sunt, & nequam. Odio quam maxime ha-

me habent lucem, tenebras diligunt. Forti adjurationem opus est, ut ad necessaria nostra cogantur. Quod si in his adjurandis territus pauxillum trepitaveris, aut in explenda adjuratione, sine vocabuli omissionem, sive seriei immutationem aberraveris, te illicò interficient. Hos tam in vindictam paratos, quis adeo erit mente captus ut bonos clementesq; spiritus esse probet? Vidi in eo opere, ait Bovillus, adjurationes non nullas, quas vocat potentes, quibus possit unusquisq;, qui assiduè cupit uti spirituum ministerio, alligare apud se Spiritum, ac cogere, ut in ejus domo maneat semper, eiq; in cunctis famuletur. Ceterùm in semotissimo ut scribit Trithemius, à turba loco is Spiritus locandus est, ne temerè ad se ingredientes interimat. Huc referendum est, quod cuidam ad laqueum damnato Venetiis omnes patefactæ fuerint fores disjectis eris una tantùm admoda herba, signaculis quibusdam decantata. At si vis ea inest herbis, quorsùm admurmurantur cantilenæ, aut adhibentur signacula? Vel si virtutem hanc obtineant cantilenæ, & signacula,

nacula, cur advocantur herbæ? si simul conjuncta hanc efficaciam sortiri dicas meram esse superstitionem contra objicio. Rerum alioqui naturalium miraculis uti nihil derogatum volo, ita ejusmodi cantiunculis, & signaculis nil penitus tribuendum esse liberè profiteor. Cum autem herbæ illæ non operentur nisi cantionibus, & signaculis applicatis, consequens est iis etiam nil ejusdem virtutis adesse. Si effectum subsequi respondes: contingit is profecto Dæmonis operâ colludensis ratione signaculi vel cantilenæ, ut talibus ludibriis incautos alliget strictius, cautiusq; fallat, nec ullo modo juvet. Exclamare liceat hîc cum Plinio, non satius fuisset Æmilianum Scipionem Carthaginis portas herbâ patefacere, quam machinis claustra per tot annos quærere? Exclamare liceat cum Wiero, quid tam gravibus se onerant sumptibus nostri Christiani Principes in effringendis oppidorum portis tanto ponderosorum globorum infernalis pulveris potentia excussorum numero? cum etiam apud Acherontem investigare erubescerent neutiquam, si quid in

hunc usum posse acquiri judicarent.

Perfectionem Fratrum quod attinet, longa manu tradis multa, sed brevi pauca. At non replenda est curia verbis, res ipsa clamat, vos professione Theologos non esse, ut aliis S. Scripturam interpretemini. Et si estis, exhibete mihi vestram vocationem, & indicate, quis res miserit. Neq; hactenus scivi, Theologorum quoq; manus esse, ut mundanas artes inculcent: in ea hæsi sententia, debere illos in corruptam Legis, & Evangelii doctrinam propagare, & promissionem de gratuita remissione peccatorum, de reconciliatione, & hæreditate vitæ æternæ donandæ per fidem in Filium Mediatorem prædicare. Sed qualem tu Theologum agas, perspici potest ex argumento, quod formas: Der Prophet Joel sagt im andern Capitel: Vnd nach diesem wil ich meinen Geist außgiessen über alles Fleisch / vnd euere Söhn vnnd Töchter sollen Weissagen / euere Eltisten sollen treum haben / &c. Ergo werden die Creutzbrüder vor dem Jüngsten tag zu einer solchen volkommenheit aller Himlischer vnd Irrdischer Wissenschafft kommen / als vnser erster Vatter im Paradeiß

gehabt

gehabt hat. Fürwar D. Luther legt diese wort
anders auß/nämlich / daß das Levitische Prie-
sterthumb auß sein werde / wann allerley stän-
de sollen zum Predigampt kommen / das gan-
ze Capitel aber seye eine Beschreibung vom
Reich Christi / vnnd sendung deß H. Geists/
darneben von den greulichen straffen / so über
das Volck Israel kommen werden / vnd wo
sie sich bekehren / wolle sie der HErr zu Gna-
den annemmen. Talis itaq; tuus Syllogis-
mus est, qualem Baldus alicubi protulit,
Judicem posse sententiam ferrè Hebrai-
cè, Græcè, & Latinè; quia crucis Domi-
nicæ inscriptio Hebraica, Græca, & Lati-
na fuerit. Verùm enimvero, licet non
me fugiat inter vos esse probra φθόρους ἀρ-
γυρέιου, qui bona sua comederint, & nunc
verba sine penu, & pecunia loquantur,
faciam tamen, quod suades, & expectabo
patienter ὃ τέλος καὶ τὴν καταστροφὴν τοῦ δρά-
ματος. Saltem relinquite nobis Ethnico-
rum scripta, in quibus, quod ad alteram
divinæ legis tabulam pertinet, verè co-
piosissima, & pulcherrima tradiderunt
præcepta. Ridiculi enim sunt, reiq;
Christianæ prorsus ignari, qui putent,
Christum in mundum venisse, ut no-

 vam fer-

vam ferret legem, cum, quod ad legem attinet à Christo nil dictum sit, quod non dictum sit prius, & ab aliquot Gentium scriptoribus, & legis interpretem Christus agat potiùs, quam legislatorem. Causam verò adventus Christi Sacræ literæ aliam, & longè quidem graviorem edunt. Sic enim DEUS dilexit mundum, ut Filium suum unigenitum daret, ut omnis, qui credit in ipsum, non pereat, sed habeat vitam æternam. Non igitur missus est à Patre Christus ut legislator, sed ut credentibus in ipsum remittat peccata, & det SS. per quem in novitate vitæ ambulent.

Sed quis Genius mihi aurem vellit? Puderet me, ita mihi salus sit, inconstantiæ meorum verborum, mi Florentine, si non ex aliena levitate penderent. Nam qua re suprà non mediocriter gavisus sum, licet tu vix credès, tantùm videlicet te præsidii, tantum opis attulisse extremis penè temporibus Fraternitati, cujus scribta soleo libenter legere, nec sine tuo meritò; quandoquidem qui maledicit, & vituperat, quando id acerbius facit, eò magis pro iniquo, & inimico ducitur, &

pleruną;

plerunq; propterea fide deſtituitur, ſed qui infœcundè, & jejunè laudat, deſtitui à cauſa videtur, & amicus quidem ejus eſſe putatur, quem laudare vult, ſed nihil poſſe reperire quod jure laudet; tu ſanè non jejunè, non frigidè defendiſti, etiam contra accuſatorem, quem laudatum virum eſſe ipſe fateri cogeris: ita nunc, cum magnificas veſtras promiſsiones à fronte pariter, atq; á tergo contemplor ἐξ ἐναντίας, καὶ ὄπισθεν, video, ac ingemiſco illas ad me non ſolùm nullo modo pertinere, ſed etiam penitus evaneſcere, & in nihilum recidere. Etenim tacebo, nos ſub diverſis Planetis natos eſſe, & convenire non poſſe in omnibus niſi fortè aſtris ſuam vim detrahas, quam noſtri Medici non reſpuunt, ejusq; teſtis eſt Gaſpar Torella, quem legi in tractatu de Pudendagra ſcribentem Aſtrologos dicere morbum Gallicum èvenire à conſtellatione corporum ſuperiorùm, puta Saturno exiſtente in Ariete. Multo minus meam litem faciam, quod ineptè & ἀφιλοσόφως tuus Vitus de la bona ſperanza carpit, quaſi duplicem veritatem Philoſophi comminiſcantur: Wecher

 wann

wann er so ein guter Rosencreutzer ist / als Sinnreich / Artig / vnd Künstlich das Epigramma lautet / so er vor seine Defension hat setzen lassen / muß er gewißlich nit schlecht sein / vnd außbündige / stattliche Poeten in ewer Gesellschafft geben. Me quidem non præterit, veritatem esse in quinduplici gradu, vel ordine, in ente, mente, sermone, mente & sermone, in ente, mente, & sermone simul. Imprimis utrum veritas de Deo & creaturis univocè, an æquivocè, an deniq; analogicè prædicetur; item, an aliquid posſit esse rerum in Philosophia, quod falsum sit in Theologia, & contra, dudum ex Metaphysicis didici. Et aliàs in propatulo est, quæstiones singulas in disciplinis singulis ex principiis non ἀλλοτρίοις, sed οἰκείοις vel confirmandas vel refutandas esse. Similiter huius loci non est tractare, quæ tu obiter, & quasi per indicem hinc inde de Disciplinis tetigisti, cum animus mihi non sit, Encyclopædiam adornare, nec tu de mea scientia in Chymicis ambigere debebas, qui tot Scribtores Alchymiæ ingentibus sumptibus comparatos asservem, & modernos, & antiquos, Querce-

tanum

tanum, Gramannum, Hieronymum, Rubeum, Orum, Merlinum, Libavium, Wilhelmum, Setthagium, Mufettum, Calandam, Dornæum, Gebrum Mauritanum, Portam, Henricum Khunrad, Comitem Bernhardum, Riplæum, Zachariam, Theobaldum, Hoghelande, Hermetem, Hortulanum, Raymundum Lullium, Villanovanum, Zoroaſtrem, Robertum Vallenſem, Nicolaum Mirandulanum Oſthanem, Chanem, Roſinum Alexandrinum, Apuleium, Pelaſium, Veradianum, Minoſium, BenZear, Ben Chamot, Ben Zofki, Rhodianum, Laurentium Venturam, Avicettam, Petrum Bonum Ferrarienſem, Johannem Aurelium Augurellum, Schopfium &c: quemadmodum etiam amplius nos non latet quadatrura circuli τετραγονισμὸς: niſi Jacobum Chriſtmannum ſpernas, profeſſorem Heidelbergenſem Excellentiſſimum, ejusq; demonſtrationes enervare ſatagas: fruſtra quidem hoc conantibus apud veteres Antiphone, Bryſo, Hippocrate Chio, Euclide, Archimede, Apollonio, Porro; è recentioribus Boëtio, Campano, Cuſano, Regiomontano,

Oroncio Finæo: ſed eadem de re Johanne Buteon, & Petro Ramo minimè negligendis Illa verò, illa inquam, quæ de libro vitæ profers, meræ ſpeculationes ſunt, & longè alias Salomonis lucubrationes, & diſputationes fuiſſe, quam tu depingis, huc uſq; mihi imaginatus fui. Nam ſic cum nemine non exiſtimavi, Regem illum incomparabilem præter immenſas opes hanc quoq; ſapientiam & cognitionem adeptum eſſe, ut in herbarum notitia mirificè excelluerit, exacteq; diſſerverit non ſolùm de piſcibus, alitibus, & quadrupedibus, verùm etiam de arboribus, & ſtirpibus, à Cedro Libani usq; ad Hyſſopum, qui egreditur è pariete, hoc eſt, omnia maxima, minutiſsima perſpecta & explorata habuerit. O me nimis credulum? ſed quid faceres? Tyrannus potens eſt error communis, & jus facit. Unde fit, ut eorum, quæ ab illo approbata ſunt, intacta manere plurima videamus: quum enim ἀβασανίστως ea receperit, poſtea βασανίζεσθαι non permittit. Quanquam hac in parte verba ſua hiſtorica fide obligaverit, & quibus repugnare, non aliud eſſet, quã ſacras lite-

ras in

ras in dubium revocare. Verùm, ne nescias, non ſufficit, Theoſophiam, ubiq; in ore circumferre, & vitia hominum facundiſsimè allatrare: cavendum eſt, ne ipſi intercutibus vitiis madeamus: quales profectò nec frugi, nec probæ operæ, ſed theorematibus tantùm nugalibus, & puerilium iſagogarum commentationibus dilatrantes jam olim Epictetus Philoſophus juſta, objurgatione inceſsivit. Sed quis purus à peccatis eſt? Aut veriſimile eſt, mundum aliquando fore meliorem? Idcirco ſe Fratres nunquam manifeſtabunt, ſed in nos tragulam hactenus injicere adornarunt: quia, quod tacent, ob peccata, & ſcelera noſtra accidit. Ad hoc majores noſtri queſti ſunt hoc nos querimur, hoc poſteri noſtri querentur, everſos eſſe mores, regnare nequitiam, in deterius res humanas, & in omne nefas labi. Carendam ergo nobis erit tam excellentibus artibus? Omnino: Nam ſanctum canibus non eſt dandum: idq; Phœnicum, & Ægyptiorum hieroglyphicæ literæ, id Pythagoræ ænigmata, id Prophetarum Paradigmata, id Evangelicæ parabolæ clamitant. Nec alia men-

lia men-

lia mente fuit vel Paulus, qui inter perfectos duntaxat loquebatur ſapientiam, vel hujus Diſcipulus Dionyſius, qui Timotheum adjurationibus obteſtatur, ne Hierarchiarum myſteria vulgò communicet. Sed jam jam meum reſtingui ſentio deſiderium. Non enim φαντασιόομαι, nec volo nobiſcum ſpiritu duntaxat ſapere, hoc eſt ἐνθουσιάζειν, & Phanaticus fieri, ut Francoforti videam, quid Romæ agatur. Platonicum Olympiodorum memini ſcribere, Tyanæum Apollonium vi ac poteſtate ſenſuum cum in urbe ageret, tanquam de illuſtri ſpecula, quæ in Ægypto fierent, proſpectaſſe. Vos ſi talos eſtis, uti ais, das jhr über 100. Meilwegs was ſehen könnet im Geiſt/ mirum eſt, ſi non & animalium ſermonis gnari eſtis. Nam Porphyrius literis mandavit, Eum in amicorum cætu, cum audiret hirundinem aliis nunciare, Aſinum propè urbem onuſtum cecidiſſe, triticumq; humi diffuſum; declaraſſe audita: idq; ita fuiſſe compertum: quanquam Philoſtratus non hirundinem, ſed paſſerculum fuiſſe tradidit, author, ex Cœlii Rhodigini ſententia, omnium, qui unquam hi-

ſtorias

ſtorias conſcribſerunt, mendaciſſimus. Conſimilem utiq; Nativitatem Fratres cum illo habuiſſe, & à Matribus in prato florido ſomno captis, cygnorum circumſtantium concentu, deinde ſpirande Favonio ſomno ſolutis ſine obſtetricis officio editos eſſe, haud diviculter crediderim. Finem hîc imponere decreveram, niſi ſilentio præterire religioni habuiſſem Jureconſultorum de veſtra ſocietate judicium. Nam quisquis illicitum collegium uſurpaverit, ut Ulpiani verba ſunt, ea pæna tenetur, qua tenentur, qui hominibus armatis loca publica, vel templa occupaſſe judicati ſunt. Collegia verò, ut Marcianus inquit, ſi qua fuerint illicita, mandatis, & conſtitutionibus, & Senatus conſultis diſſolvuntur. In ſumma autem: niſi ex Senatus conſulti auctoritate, vel Cæſaris, collegium, vel quodcunq; tale corpus coiërit: contra Senatus conſultum, & mandata, & conſtitutiones collegium celebrat. Ex his vides, collegia, ſive ſodalitates pro cujusq; placito habere conceſſum non eſſe, ſed permittente authoritate publica: ne ſub prætextu Fraternita-

tum res

tum res prohibitæ, & perniciosæ tra-ctentur, & conjurationes exerceantur. Imò plus vides, collegia licita esse, quæ singulari concessione à legitimo magistratu approbata ostenduntur, & contra ea illicita, quæ ejusmodi authoritate carent: tametsi aliàs omne, quod non est prohibitum, permissum intelligitur. Omnia proinde in genere prohibita, & illicita censebuntur collegia, nisi specialiter, & nominatim vel Principis, vel alterius Magistratus legitimi authoritate appareant, atq; probentur confirmata esse. Quo sensu iterum Ulpianus dixit, ad notitiam pertinere judicum, Principis, vel Senatus, num collectio, seu Fraternitas ratione professionis, artis, vel causa sit licita

Hæc sunt, mi Florentine, quæ loco duplicæ ad te ἄνευ δόλȣ, καὶ ἀπάτης dirigenda esse duxi: tu si triplicaveris, & rationibus non superficialibus, seu desultoriis, sed invictis, & sufficientibus disputaveris: ad alteram tuam, sive secundam Epistolam victus manus dabo & arenâ cedam, inq; Angliam usq; progrediar. Ubi si me tum persequi voles, alter tibi

adeundus

adeundus erit orbis. Quod si huc quoq; penetrabis, audio in ultima Britannia Orchadas esse Insulas. In has aufugiā, aut si quid est Orchadibus remotius, vel ad Antipodas usq;. Quanquam existimo, si in Angliam navigares, meq; Insula hac offenderes, te non mei solùm oblitum fore, sed ordinis quoq; tui, totiusq; tractus Norici, ob Nymphas Anglicanas divinis vultibus, blandas, faciles, & dignas quæ omnibus Rosis anteponantur. Quas si tu gustasses semel, quam essent molliculæ, quam fragrantes, profectò cuperes non decennium solùm, ut Solon fecit, sed ad mortem usq; in Angliâ cum Erasmo peregrinari. Ita sis fœlix, & sint candida facta tua: Ita sit tibi cura mei, sit tibi cura tui.

Dabam Coloniæ 29. Novembris, Anno 1617.

